

Tapautui omassa piirissämme

KARJALAN HEIMON MAKSUT: Toukokuussa postitettiin lehtemme tämänvuotiset perimiskortit. Työ tehtiin tavallaan talkootyönä. On valitettavaa, että perimiskortti muutamissa tapauksissa meni sellaisille tilaajille, jotka olivat ehtineet suorittaa maksunsa. Valitamme ja pyydämme anteeksi. Maksuja on tullut sen jälkeen kiitettävästi. Muutamat maksajat eivät ole ilmoittaneet nimeään eikä osoitettaan. Tämä on valitettavaa, tämäkin.

Allista tuli kuikka. Asia on yksinkertainen: kansanedustaja Alli Vaittinen ja rakennusmestari Esko Kuikka solmivat 2. 5. 72 aviolliton Pohjois-Saksassa. »Kuikanpesästä» hän lähetti kyykkäveli Pekka Mirolalle lämpöiset 70-vuotispäivän onnittelut.

Pauli Maurosta on tullut uusi karjalainen kauppaneuvos. Tasavallan presidentti on suonut kauppaneuvoksen nimen ja arvon 12. 5. Lieksan Kauppaosakeyhtiön toimitusjohtajalle Pauli Maurole. Pauli Mauro on syntynyt Lieksassa 19. 6. 1913, ja hän on työskennellyt kauppaosakeyhtiön toimitusjohtajana 13 vuotta. Hänellä on lukuisia luottamustoimia kunnallis-, liike-, ortod. seurakunnan- ja urheiluelämässä.

Hän on yksi »meistä». Suku on kotoisin Repolasta.

Hän on Pohjois-Karjalan kaupakamarin jäsen, Pohjois-Karjalan Yrittäjät ry:n varapuheenjohtaja, Suomen Kenkäkunnan ja Lieksan kauppaopiston kannatusyhdistyksen perustajajäsen, Lieksan kauppalanvaltuuston kokoomuksen ryhmän ja Lieksan ort. seurakunnan valtuuston jäsen.

Hän on ollut yli 10 vuotta Suomen Kenkäkauppiain Liiton hallituksen jäsen.

Lääketeis. Martti Sakari Pamiilo on valittu syyskuun 1. päivästä Inarin ja Utsjoen kunnan yhteisen terveyskeskuksen lääkäriksi. Vastaanotto on myös Sevettijärvellä. Martista tulee näin Lapin »parantaja». Hänen sukulaisensa rovasti Yrjö Räme, joka äskettäin siirtyi eläkkeelle, oli monikymmenvuotinen Lapin »valistaja».

Ekonomi Heikki Lahelma on nimitetty Yhdyspankin Helsingin sivukonttoriryhmän markkinointipäälliköksi. Hän on ollut Suomen Unilever yhtymään kuuluvan Oy Gibbs Ab:n palveluksessa vuodesta 1968 lähtien ja viimeeksi oli yhtiön tuotepäällikkönä. Hän on Alekski ja Helvi Lahelman poika. Lahelman suku on lähtöisin Vietnan Vuokkiniemeltä.

TUKKA PITKÄ, MIELDÄ VÄHÄN: tämä on ikivanha karjalaisten miesten pilkkalause naisista. Nyt se on menettänyt merkityksensä. Se sopii paremmin nuoriin miehiin, jotka ovat kasvattaneet pitkän, usein hyvin epäsiistin tukan. Akkamaisuutta. »Laittaisivat edes letit tai tekisivät kunnan polkkatukan ja panisivat hajuvettä päälle, että akkamaisuus näkyisi selvemmin», lausui ystävänä Tero.

L. Kuntijärvelle terveisiä Ruotsista serkulta — Anni Makarovilta ja Maria Karmuselta (olivat heimojuhlilla).

YLIOPPILASTULVASTA ehdimme poimia vain pari nimeä: Ari ja Seppo Karppela. Seppo on laudaturylioppilas, sai stipendin ja kultasormuksen. Isä-Vallun väki on tarmokasta joukkoa. Lea-äiti oli (13. 6.) kursseilla, Varpu-sisko suunnistuskursseilla Pajulahden Urheiluo-pistossa. Valluhan on urheiluhullu. Hän on suunnistusmestari, kuntomestari, hiihtomestari ja latumestari. Ihmettelen kuinka hän ei ole innostunut kyykkään. Vallu, Seppo ja Varpu menevät taas suunnistamaan Ruotsiin. Siellä olivat viime kesänäkin. (Alli, isoäiti).

MERKKIPÄIVÄ

Ukko Rummukainen, Salmin vävy.

— 50 vuotta täytti 26. 5. -72 maat.-metsät. kandidaatti Ukko Rummukainen Helsingissä. Hän on syntynyt Liperissä, tullut ylioppilaaksi 1942 Joensuun Lyseosta ja suorittanut kandidaatin tutkintonsa 1950. Työskennellyt jo opiskeluaikanaan v:sta 1946 lähtien Metsäntutkimuslaitoksessa hän tuli 1950 tutkimuslaitoksen metsänhoidon tutkimusosastolle nuoremmaksi assistentiksi. Hän on työskennellyt jatkuvasti samalla osastolla toimien välillä vt. erikoistutkijana ja vakainaisesti v:sta 1963 lähtien vanhemman assistentin vakanssin haltijana. Hän on erikoistunut metsänviljelyalojen ja taimitarhojen tuho-ongelmiin ja niiden selvittämiseen sekä meillä ensimmäisenä metsän rikkakasvien kemialliseen torjuntaan.

Helsingin yliopiston piirissä maist. Rummukainen on tämän ohella toiminut 1955—65 metsänsuojelun opettajana sekä 1964—65 avustanut kasvibiologian ja -patologian professorin viran hoidossa.

Rakkautta kotimaakuntaan, karjalaisuuteen ja kalevalaiseen kulttuuriin hän on osoittanut monella tavalla:

Hän on Rajaseutuyhdistyksen johtokunnan jäsen, on kuulunut Kalevalatalosäätiön hallitukseen, ollut Karjalaisen osakunnan kotiseutuvaliokunnan puheenjohtaja, osakunnan fuksimajuri, kuraattori, ollut Pohjois-Karjalan Valtuuskunnan puheenjohtaja, Karjalaisten Osakuntien Valtuuskunnan sihteeri, Seniores Carelienses'in hallituksen jäsen ja jatkosodan »punamusta», (Tst.Os.JR 4), haavoittui vaikeasti Seesjärven rannalla.

Merkkipäivänään hän joutui onnittelujen tulvaan. Karjalan Sivistysseuran tervehdyksen esittivät Boris Karpela ja Kosti Pamilo.

— 50 vuotta täyttää toimitusjohtaja Johannes (Jussi) Niemenlehto 25. 7. 72 Helsingissä.

Hän on syntynyt Salmassa, valmistui merkonomiksi Suomen Liikemiesten Kauppaopistosta vuonna 1947. Hän osallistui talvisotaan ja jatkosotaan ja on sotilasarvoltaan yliluutnantti. Valmistuttuaan merkonomiksi johtaja Niemenlehto astui Ville Mattinen Oy:n palvelukseen, jossa hän toimi 18 vuotta, aluksi myyntitehtävissä ja myöhemmin myyntipäällikkönä. Vuodesta 1965 alkaen hän on toiminut omistamansa Europort Oy:n toimitusjohtajana. Lisäksi hän on Punkaharjun Loma Oy:n perustajaosakas ja hallituksen puheenjohtaja.

Toimitusjohtaja Niemenlehto on toiminut useissa luotamus-tehtävissä eri järjestöissä. Näistä mainittakoon mm. Entiset Salmilaiset ry:n perustajajäsen ja monivuotinen hallituksen puheenjohtaja, Ortodoksisen seurakunnan valtuuston ja virastotalolautakunnan jäsen, Kustaa Vaasan Iltaoppikoulun Kannatusyhdistyksen puheenjohtaja ja johtokunnan varapuheenjohtaja. Hän kuuluu jäsenenä Suomen Myyntimiesten Keskusjärjestöön, Yrittäjien liittoon, Suomen Reserviupseeriliittoon sekä Tammissalon VPK:hon ja Lions klubiin. Lisäksi hän on osallistunut innolla kyykkätoimintaan.

Nämä ovat Jussin viralliset tiedot, jotka kertovat mitalin ulkopuolen. Ne eivät kerro hänen toista puoltaan, jonka me hänen läheiset tuttavansa tunnemme. Kun Jussi hyväksyy jonkun asian, niin suorastaan »räjähtää» sitä hoitamaan. Muistellaanpa muutamia hänen tempauksiaan. Kun kyykkää viisikymmentä luvulla elvytettiin, niin Jussi lupasi panna toimintaan vauhtia. Hän täytti lupauksensa, sillä 1958:n mestaruuspeleissä oli 25 salmilaisista mukana. Luku, johon Jussin luovuttua Ent. Salmilaiset ry:n vetäjän virasta ei enää ole päästy. Toinen tempaus tulee mieleen seurakunnallisella allalla. Suunnittelimme vaalikirjeiden postitusta, mutta asia lykkääntyi, sillä kassa oli tyhjä. »Ne postitetaan», sanoi Jussi. Niin tehtiin hänen maksaessaan viidentuhannen kirjeen postimerkit. Kolmas ja suurin teko on lähtemättömästi jäänyt allekirjoittaneen mieleen. Kuuluimme Helsingin Myyntimiehet ry:n kesäpaikan hankintatoimikuntaan. Hyvä saari löytyi Helsingin ja Porvoon välillä. Kauppa piti lyödä lukkoon ja maksaa samalla. Myyntimiesten varat olivat sidotut osakkeisiin ja pitkäaikaisiin talletustileihin, joten varoja ei voitu niin nopeasti irroittaa.

Jussi Niemenlehto

Kokous totesi hyvän kaupan luisuvan käsistä, kun hetimaksua ei voida tehdä ja saaren kiinnepaperit eivät olleet kunnossa, joten lainan saanti kestäisi. Silloin Jussi pyysi puheenvuoron ja sanoi: »Saari on hyvä ja se ostetaan. Minä hoidan maksuasian.» Tämän sanottuaan Jussi käveli pankkiin, hoiti maksut ja saari on vielä tänäänkin Helsingin Myyntimiesten kesänviettopaikkana. Teko oli erittäin rohkeaa ja tarvittava rahasumma niin suuri, että tuskin muut kokouksen osanottajat yhteivoiminkaan elisivat sen hankintaan pystyneet.

Kun Jussi aloitti omien liikeyritysten hoidon, niin hän reilusti ilmoitti meille: »Nyt aika, tarmo ja into tarvitaan leivän leventämiseen, joten olen poissa muista toiminnoista. Jos todella hyvin tarkoituksiin taloudellista tukea tarvitsette niin silloin voimme asioista puhua.»

Näin todella tapahtuikin.

Kosti Pamilo

101 vuotta täyttää 31. 7. 72 Paraskeva Rantsi o.s. Putsettaja Pitkälähdessä. Pitkän iän salaisuuden hän on tuonut Salmista.

— 96 vuotta täyttää 25. 7. 72 Maria Räsänen, o.s. Jalkkonen Kaavilla. Hän on syntynyt Suistamon runopitäjässä.

— 85 vuotta täytti Maria Shemeikka, o.s. Vornanen 14. 6. 72 Haapavedellä. Hän on kotoisin Suojärveltä.

— 84 vuotta täytti 5. 6. 72 Nasti Pusu, o.s. Nikanoff Oulussa. Hän on syntynyt Impilahdella.

— 80 vuotta täyttää Vasili Allinen 8. 8. 72 Kauhavalla. Hän on syntynyt Suistamalla.

— 70 vuotta täytti 26. 5. 72 Tuulikki Pankkonen, o.s. Pappinen Jyväskylässä. Hän on syntynyt Vienan Jyvälahdessa.

Juhon Liesma

— 75 vuotta täytti 8. 7. 72 Juhon Liesma Valkeakoskella. Hän on syntynyt Aunuksen Tulemajärvellä. Eläkepäiviään hän viettää poikansa luona. Alka kuluu katiskoita tehden ja Ahdin satoa korjaten.

— 60 vuotta täytti 17. 6. 72 Paavali Siilamo Imatran Huhtasen kylässä. Hän on syntynyt Suojärven Leppäniemellä. Hän on suorittanut elämänsä päätehtävän maamme puolustusvoimissa. Karjalaisuutta hän on vaalinut kautta elämänsä, myös eläkkeelle siirryttyään. Hän oli Imatran seudun ensimmäisiä kyykänvetäjiä ja on kyykkärintamassa voimallisesti yhä edelleen. Juuri hänen kaltaisensa miehet vievät kyykkäaattetta ja taitoa eteenpäin.

— 50 vuotta täytti 30. 5. 72 kansanedustaja (sos.dem.) Uki Voutilainen. Hän on syntynyt maakuopassa Kontiolahdella. Hän on vuodesta 1962 ollut eduskunnassa Lieksan, »tulevan Suomen suurimman kaupungin» ainoana edustajana.

Hän on pohjoiskarjalaisten tukkijätkien suojeleuskeli. Lähinnä hänen toimestaan on saatu aikaan 3 metsätyömiestöä. Ne ovat Lieksaa — Ruunaa, Uuraa ja Kiitsi. Koteina ovat entiset kansakoulut. Tulijoita on enemmän kuin koteihin mahtuu. Kaunis tulos on vapaaehtoisen työn asiota.

28. 2. 72 Helsingin Työväentalon juhlasaliin oli järjestetty »Hyvän tahdon juhla» Pohjois-Karjalan metsätyömiestöä hyväksi. Asian takana oli Uki, mutta toimeenpanevana voimana suojärveläinen »töpinäyttö» Julia Holopainen. Väkeä oli lähes salin täydeltä (päivällä klo 12, arkipäivänä). Koska oli Kalevalanpäivä Julia halusi karjalaista ohjelmaa muun lisäksi. Sitä kertyikin. Kalevalan synnystä, vaikutuksesta Suomen kulttuurielämään ja Kalevalan käännöksistä mulle kielille kertoi B. Karppela. Viulua soitti Romano Repo veljensä Arssin säestämänä ja Faina Front esitti salmilaismurteisen runon. Tervehdyssanat lausui Julia itse ja juhlapuheen piti Uki Voutilainen.

Julian mukaan »jengua (rahaa) kertyi vägitukku.» Sehän oli tarkoituskun.

Pekka Mirola

— 70 vuotta täytti kyykkämestari Pekka Mirola 23. 6. 72 Helsingissä. Hän on syntynyt karjalaisten asumaalaa halkaisevan rajan tuntumassa, Suojärven Kaitajärvellä. Karjalaisittain sukua on sanottu Mironasiksi. Suku on Suojärven tunnetuimpia kantasukuja. Pekka on kotipitäjänsä parhaampia tuntijoita ja todellinen kielimestari. Heimolehdellemme hän on usein ollut »elävä tietosanakirja». Tunnettuja ovat myös nimimerkki »Tieran» koti-seutupakinat.

Tuota kaikkea on ihmeteltävä siksi, että Pekka jo nuorena joutui jättämään rakkaan kotiseutunsa. Hän suoritti elämäntehtävänsä Suomen puolustusvoimissa. Kantahenkilökuntaan kuuluvana hän palveli vv. 1924—28 rannikkotyöstössä (RT 3) Taipaleella ja Konevitsassa, 1928—39 AutoP:ssä autotarkastajana ja korjaamon johtajana, sotaan osallistui vv. 1941—1944 Uhtuan suunnalla autojen tarkastajana, vv. 1945—51 toimi autojen tarkastajana Meriv.E:ssä. Hänet on ylennetty sotilasmestariksi 30. 4. 40 ja nimitetty sotilasvirkamieheksi 1. 4. 45. Kunniamerkeistä mainitsemme: VR 4 miekkojen kera, V.M 1 ja 2.

Hän ottaa eläkevuosinaan ahkerasti osaa Helsingin Suojärvi-seuran, KSS:n kyykkäkerhon toimintaan ja väliaikoina tekee tuohitöitä, virsuja, suolavakkoja, tuohikunniamerkkejä ja puuhailee oman ja ystävien autojen huoltamisessa. Hänen autotallinsa on eräänlainen epävirallinen »autoklubi», johon saavat liittyä vain harvat ja valitut »bratanat».

Jo kotikylässä suku oli kulttuurisuvun maineessa. Kun yksi Mämmin veljeksistä lähti armeijan leipiin luku- ja korjoitustaidottomana, hän ihailevasti lausahi: »Vai olah Mironaset, kahteh kieleh kirjutetah ja paistah.»

Merkkipäivänä oli suuri vastaanotto. Lehtemme nimimerkki »Briha» puhui Pekalle ja »Kondrosen bunukka» Pekan vaimolle.

— 60 vuotta täytti 19. 6. 72 Nikolai Tšupukka Pitkälähdellä. Hän on kotoisin Salmista.

— 70 vuotta täyttää 9. 8. 72 VR:n rakennusmestari Hugo Johannes Ettanen. Impilahdella hän osallistui innokkaasti opitokerho- ja maanpuolustustoimintaan. Turussa hän on tullut tunnetuksi Turun Uuden Karjala-seuran puheenjohtajana ja kyykkätoiminnan aloittajana ja vetäjänä. Hugo on syntynyt Sortavalassa. Tuntee hyvin Salmin starikat.

— 60 vuotta täytti 19. 6. 72 Niilo Ukkonen Karhulassa. Hän on syntynyt Salmassa. Hän kuuluu kyykän uudelleenelvyttäjiin ja hänen sauvansa »puree» vieläkin. Viime vuonna suoritti Haminassa kyykkätuomarikurssin.

— 60 vuotta täyttää 27. 7. 72 metsänhoitaja Niilo Kenjakk Kuopiossa. Hän on kotoisin Aunuksesta, Kenkan lyyttiläiskylästä.

— 60 vuotta täytti 25. 6. rakennusmestari Petteri Piminäinen Forssassa. Hän on syntynyt Suojärvellä. Rakennusmestariksi hän on valmistunut vuonna 1949. Hän on ollut Helsingin vesipiirin palveluksessa vuodesta 1945 lähtien ja työskennellyt pääasiassa Lounais-Hämeessä maa- ja vesirakennustöissä. Varsinaisen toimensa ohella hän on muun muassa ollut Forssan seudun rakennusmestariyhdistyksen puheenjohtaja sekä kuulunut Valtion rakennusmestariyhdistyksen johtokuntaan, Maa- ja vesirakennusmestariyhdistyksen johtokuntaan ja Suomen rakennusmestariiliiton hallitukseen.

— 50 vuotta täytti 18. 6. 72 näyttelijä Tapio Hämäläinen. Hän on kotoisin Suistamolta. Hän on yksi lupaavimmista karjalaisentyisistä näyttelijöistä, Kansallisteatterimme parhaisiin kuuluva.

Ennen Kansallisteatteriin kotiutumistaan hän on työskennellyt Kemissä, Kuopiossa, Hämeenlinnassa ja Tampereella. Nykyisin on töitä riittänyt myös radiossa, televisiossa ja elokuvassa.

Paremmiin kuin päänäyttämöltä Tapio Hämäläinen tunnetaan isä Sarpamaana Naapurilähiöstä tai »Tunte mattoman sotilaan» Rokkana Tampereelta. »Pyynikillä oli joskus jännä tunne, kun tiesi paljon ulkomaalaisia olevan katsomossa. Piti yrittää oikein »maansa puolesta» kuin urheilija ikään.» Naapurilähiössä Hämäläinen on mielellään mukana, »on se mukava tunne, kun tietää, että toista miljoonaa ihmistä tykkää katsella».

TUONILMAISIIN OVAT SIIRTYNEET:

JANNE RAJAMAA

3. 9. 1893—23. 4. 1972

Kauppaneuvos Janne Rajamaan Vienan Pistojärvellä 1893 alkanut elämä päättyi 1972 Oulun Diakonissalaitokselle. Jälleen on yksi Vienan priha hihtänyt latunsa päähän.

Matkaa Pistojärveltä Ouluun lienee noin kolmisensataa kilometriä, mutta tuohon matkaan mahtui paimenpoika Ivan Rodionoffina elämänsä alkaneelle ja kauppaneuvos Janne Rajamaana Oulussa kuolleelle kaikkien karjalais-

Janne Rajamaa

ten ystävälle pitempi ja antoisampi elämäntaival kuin mitä tuo kilometreissä mitattava antaa aihetta aavistaa.

Karjalan Heimon lukijoille ei Janne Rajamaan työtä tarvitse pitkälti selitellä. Hänen muistoaan kunnioittaaksemme julkaisemme tässä kuitenkin lyhyehköt matkitteliedot, joista selviää hänen tehneen elämänsä varrella muutakin kuin olleen vain karjalaisten heimo veljiensä ystävä, tukija ja rohkaisija:

»Kiertokoulu 1905, kahden kuukauden kansanopistokurssi 1908.

Liikematkoja Euroopan eri maihin.

T:mi Rajamaa & Rohkimaisen yhtiökumppani 1907—1924, toimitusjohtaja 1924—1938, t:mi Rajamaan 1938—1941 ja Rajamaa O:n toimitusjohtaja 1941—58, jonka jälkeen yhtiön hallituksen puheenjohtaja.

Pohjanmaa Oy:n hallintoneuvoston jäsen 1942—1949, varapuheenjohtaja 1949—1954, puheenjohtaja vuodesta 1954 alkaen.

Osallistunut monipuolisesti kunnalliseen ja seurakunnalliseen toimintaan sekä kauppiaitten yhdistystoimintaan.

TalOUSneuvos 1949 ja kauppaneuvos 1967.

Heimosotaristi 1919, Pohjois-Vienan risti, sodan 1939—40 muistomitali, 3 lk. vapaudenristi 1940, 2 lk. vapaudenmitali 1944, sodan 1941—45 muistomitali, Suomen Väestösuojelun II lk. ansiomitali, Kansanavun ansiomitali 1946, kunniakirja vapaan huoltotyön hyväksi tehdystä työstä 1949, Keskuskauppakamarin kullattu ansiomerkki 1953, Yksityisyrittäjien Liiton hopeinen yrittäjämerkki 1953, Valtakunnan Kauppiasliiton kultainen ansiomerkki 1956, Suomen Leijonan ritarikunnan ritarimerkki 1957, Suomen Urheilun pronssinen ansiomerkki 1959, Maalaiskuntien Liiton pronssinen ansiomitali 1965 ja Vapausotarien Huoltosäätiön »Sininen risti» 1967.»

Janne Rajamaan mukana saatettiin haudan lepoon viimeinen Säätiö Väinölän kolmesta perustajajäsenestä. Tämän säätiön tarkoituksena on tukea opintielle lähteviä ja lähteneitä karjalaisnuoria. Itse hän ei ollut saanut käydä muuta kuin kiertokoulun ja lyhyen kansanopistokurssin, mutta hän oppi pitkän elämänsä aikana antamaan arvoa kaikelle koulutukselle. Siksi Säätiö Väinölänkin perustaminen ja sen työ oli erittäin lähellä hänen sydäntään.

Monet Janne Rajamaan lähes kahdeksankymmenen

vuoden ikään ehtineistä aikalaisista viettävät viimeiset vuodet muistelllessaan niitä »entisiä hyviä aikoja». Janne Rajamaa ei koskaan päässyt tälle asteelle. Päinvastoin hän usein ihmetellen totesi ympärillään tapahtuvan valtavan kehityksen nimenomaan myönteisessä mielessä. Tosin ei hänellä oikeastaan olisi ollut mitään syytä tuohon ihmettelyyn, sillä juuri hän ennätti vaikuttaa moneen edistysaskeleeseen elämänsä aikana. Hän oli ensimmäinen liikennöitsijä, joka ryhtyi kuljettamaan tavaroita Oulusta kotipaikkakunnalleen Pudasjärvelle ja pitemmällekin. Juuri hän työskenteli aktiivisimmin sähkön saamiseksi öljylamppujen korvaajaksi. Hänen ideoitensa ja toteuttamishalunsa jäljet näkyvät edelleenkin merkittävinä sillä kulmakunnalla, joka ilman aktiivista Vienan prihaa olisi saattanut jäädä jälkeen muun Suomen kehityksestä. Hänellä ei todellakaan ollut aikaa jäädä muistelemaan menneitä tai odottamaan että jotakin tapahtuisi. Hän oli niitä miehiä, jotka tarttuivat tuoreeltaan asiaan kuin asiaan vetääkseen sitten muutkin kehityksen mukaan.

Matka Pistojarveltä Ouluun merkitsi Vienan prihan tiellä kasvamista paimenpojasta kauppaneuvokseksi. Vaikka hän itse luuli löytäneensä elämisen onnen jo silloin, kun sai ensimmäisen hevosen laukkukauppaansa helpottamaan, rohkennamme uskoa hänen nauttineen siitä, että Rajamaa Oy:llä oli parhaimmillaan Pudasjärvellä sijaitsevan tavaratalon lisäksi toistakymmentä sivumyymälää — ja nekin juuri niissä paikoissa, joihin niitä oli paikkakuntalaisten taholta toivottu.

Vuonna 1969 ilmestyi Otavan kustannuksella Janne Rajamaan elämästä kertova teos »Vienan prihan tie». Tämän kirjasen esipuheessa hän sanoo jotain sellaista, joka kuvaa hänen tunteitaan läntisen sivistyksen piiriin joutuneena karjalaispoikana, joten lainaamme siitä jonkin rivin:

»Haluan korostaa syvää kiitollisuuttani tätä maata, sen kansaa ja vapaata yhteiskunta- ja talousjärjestelmää kohtaan. Ne ovat tehneet minulle, köyhälle ja kodittomalle vianalaisprihalle, aikoinaan mahdolliseksi tulla Suomen kansalaiseksi, luoda täällä kovalla työllä urani ja omalta osaltani rakentaa Suomea. Hartain toiveeni on, että hajanaiset muistelmani omalta vaatimattomilta osaltaan voisivat vakuuttaa nuoren polvemme siitä, kuinka elintärkeä itsenäiselle kansakunnalle on itsensä toteuttamisen vapaus niin yhteiskunnallisesti kuin taloudellisestikin.»

Karjalan Heimo kunnioittaa tuonilmaisiiin siirtyneen vianalaisen veteraanin muistoa.

E.S. R-nen

Mikko Saransaari

tisessa filosofiassa ja kansanrunoudessa cum-laude-arvosanat sekä valtio-opissa approbatur-arvosanan.

Opetustyönsä hän aloitti Laatokan Karjalassa. Korpielän kunnan Kokkarin kansakoulun opettajana hän toimi vuosina 1927—1930 sekä saman kunnan Ägläjärven kansakoulussa vv. 1930—1936. Impilahden kunnan Ristiojan kansakoulun opettajana hän oli vuosina 1936—1938. Viimeksimainittuna vuotena hänet valittiin Helsingin kaupungin kansakoulun opettajaksi. Täällä hän toimi kansalaiskoulun opettajana eläkkeelle siirtymiseensä saakka 1. 8. 1968.

Vapaaehtoisen maanpuolustustyön ohella hänen harrastuspiiriinsä kuului heimotyö. Itä-Karjalan sotilashallinto-esikunnan alaisten kansakoulujen tarkastajana hän oli Aunuksen piirissä vuosina 1943—1944. Sotilasarvoltaan hän oli kapteeni. — V.T.

Mikko Saransaari oli tunneihminen. Hän eli kodille, perheelle, heimolle ja yhteiselle isänmaalle Suomelle. Hän aloitti koulutiensä Itä-Karjalan tsaarinaikaisessa venäläistämiskoulussa ja joutui hyvin tuntemaan sen tason. Hänen elämäkatsomuksensa vakiintui sinä lyhyenä aikana, jolloin hänen kotipitäjänsä Porajärvi oli liitettynä Suomeen ajalla 1919—1920. Aunukselainen naapuripitäjä Repola oli vapaaehtoisesti liittynyt Suomeen 1. 9. 1918. Havainnot ja kokemukset olivat kauttaaltaan myönteisiä niin hallinnon kuin opetustoimenkin alalla suomalaisen elämänmuodon hyväksi. Suomenkielinen kansakoululaitos oli kokonaan toista luokkaa kuin tsaarinajan venäläistämiskoulu. Mikko pääsi myös ensimmäiseen kansalliseen alakansakoulunopettajaseminaariin, joka perustettiin Repolaan. Sen johtajana toimi oma karjalainen mies, vuokkiniemellinen Vasili Keynäs. Nuori Mikko Saransaari tällöin huomasi, että oma karjalainen, kalevalainen maakunta — Aunus ja Viena — vieraskielisiksi muutettuina kulkevat kohti kansallista kuolemaa. Vain Suomen yhteydessä se saattoi kehittää kaikkia lahjojaan Pohjolan yhteiseksi eduksi ja ennen kaikkea omaksi edukseen. Tämä havainto saneli Mikon elämän kulun. Hän joutui suorittamaan elämäntehtävänsä pääosan karjalaisen kansan keskuudessa, mailla, joilla tunnettu Tolvajärven runonlaulajapatsas julisti: »Matkamies pysähdy. Sukukuntasi parhaat henget haastavat

Kansakoulunopettaja Mikko Saransaari kuoli Helsingissä 14. 5. 1972. Hän oli syntynyt Porajärven pitäjän Himolan kylässä 30. 9. 1903. Pohaopintonsa, kansakoulun ja alakansakoulunopettajaseminaarikurssin, hän suoritti kotiseudullaan Itä-Karjalassa. Kun Tarton rauhassa Porajärvi ja Repola luovutettiin Neuvostoliitolle, hän siirtyi Suomeen monien muiden seudun asukkaiden tavoin. Täällä hän jatkoi opintojaan yhden lukuvuoden ajan kansanopistossa ja sen jälkeen Sortavalan seminaarissa, josta hän valmistui yläkansakoulunopettajaksi keuhällä 1927.

Toimensa ohella opettaja Saransaari käytti vapaa-aikansa yliopistollisiin jatko-opintoihin. Hän suoritti kasvatustopissa laudatur-arvosanaan vaaditut tutkinnot, teoreet-

sinulle muinaisuudesta. Mikko kuunteli tätä ääntä. Hän aktiivisesti osallistui Korpiselän Kokkarin, Ägljärven ja Impilahden Ristiojan korpikansan kulttuurientoihin ja heidän mukanaan vapaaehtoiseen maanpuolustustyöhön. Puolustusosastimme hän osallistui aselajinsa tykistön mukana. Toiminta kotimaakuntansa Aunuksen kansakoulujen tarkastajana oli hänelle sekä vaativinta että rakkainta aikaa. Parastaan hän tuolloin yritti.

Mikko Saransaari on piirtänyt nimensä myös Karjalan Sivistysseuran historiaan. Hän toimi paitsi seuran rivijäsenenä myös seuran tilientarkastajana ja vuodesta 1956 johtokunnan jäsenenä aina kuolemaansa saakka.

Sotien jälkeen Mikko Saransaari otti aktiivisesti osaa Helsingin ortodoksisen seurakunnan toimintaan. Hänet oli valittu sekä seurakunnan valtuuston että neuvoston jäseneksi.

Mikko Saransaari haudattiin Helsingin ortodoksiselle hautausmaalle. Siunauksen toimitti khra Aleksanteri Korelin. Lehtilakosta huolimatta sana Mikon lähdöstä tuonilmaisiin oli kulkenut. Haudalle kohosi korkea kukkakumpu. Karjalan Sivistysseuran kukkalaitteen lasivat Boris Karpela, Kosti Pamilo ja Heikki Porokoski. B. K.

— Entinen liikemies, pienyrittäjä Jukka Rinne kuoli 1. 3. 72 Kuopiossa. Hän eli viimeiset elinvuotensa vaatimattomissa, jopa karuissa olosuhteissa ahertaen viimeiseen saakka, kunnes viikatemies tuli hänet noutamaan tuonilmaisiin. Tunsin hänet tuliseluiseksi karjalaiseksi. Rakkautta kotimaakuntaa ja sen kovia kokenutta heimokuntaa kohtaan hän osoitti myös viime hetkinään. Tästä puhuu kauniisti hänen jälkeenjättämänsä testamentti. Siinä hän muisti kauniilla tavalla pitkäaikaista hoitajaansa, neiti Kaino Elvi Vilhusta, Karjalan Sivistysseuraa, Kuopion ortodoksisesta seurakuntaa, ortod. pappis-seminaarin stipendirahastoa ja Suomen Punaisen Ristin katastrofirahastoa.

Jukka Rinne syntyi 20. 10. 1900 Aunuksen Karjalassa, Paateneen kunnan Suontaleen kylässä. Sukua sanottiin karjalaisittain Trohkimaisiksi. Trohkimaiset olivat vanhaa maata viljelevää, kalastusta ja metsästystä harjoittavaa sukua, jolle kaupankäyntikään ei ollut vierasta. Jukka ei joutunut tykkiruuaksi tsaarin armeijaan. Kun koti-paikkakunnille ruvettiin bolševikkien toimesta perustamaan köyhälistökomiteoita, hän syksyllä 1918 siirtyi Vienanmeren rannalle Sorokkaan ja liittyi englantilaisten toimesta perustettuun valkoiseen armeijaan. Englantilaisien lähdettyä ja rintaman loputtua tappioon, hän siirtyi Heimo-Suomeen v. 1920. Vuonna 1921 hän osallistui karjalaisten viimeiseen kansannousuun Repolan suunnalla. Epäonnistuneen kansannousun jälkeen hän siirtyi lopullisesti Suomeen. Hän kävi Niittylahden kansanopiston kurssin ja sen jälkeen vielä maamieskoulun (1922—23) sekä Suomen Sahateollisuuskoulun Viipurissa (1926—27).

Jokka on toiminut useita vuosia Viipurissa koti- ja ulkomaisissa puutavara-alan venttiliikkeissä lastausesimiehenä ja sahoilla lautatarhanhoitajana. Erottuaan puutavara-alalta hän on edustanut Viipurissa useita kaupallisia ja aatteellisia yhdistyksiä. Hän on toiminut mm. Itsenäisyyden Liiton asiamiehenä, Kotimaisen Työ ry:n piiri-sihteerinä ja henkivakuutusasiamiehenä. Vv. 1938—41 hän toimi Fred. Alfthanin kauppamatkustajana. Talvisodan aikana hän vastasi tukkuliike Alfthanin varaston evakuoimisesta ja armeijan käyttöön tarvittavien elin-

Jukka Rinne (Trohkimainen)

tarvikkeiden luovuttamisesta.

Jatkosodassa hän palveli Kuopion sotasairaalan esikunnassa ja Äänislinnassa 7 D:n opaselimessä. Vv. 1942—43 hän toimi Kuopion läänin kansanhuollon tarkkailijana ja vuodesta -43 Äänislinnassa Itä-Karjalan sotilashallinnon kansanhuollon päällikkönä perääntymisvaiheeseen saakka.

V. 1944 Jukka Rinne siirtyi Kuopioon, jossa toimi itsenäisenä yrittäjänä. Hän osti maakunnan tuotteita kuten halkoja, kalaa, metsänahkoja, muurahaisten munia ja möi niitä edelleen kaupan portaaseen. Viimeisinä vuosina hän toimi Asemakatu 32 puutalon isännöitsijänä.

Jukan lempiharrastuksiin kuului shakin peluu. Heimoasiat olivat Jukalle aina rakkaita ja läheisiä.

Testamentissaan Jukka Rinne määräsi Karjalan Sivistysseuralle jaettavaksi opintoavustuksina Vienan-Karjalasta kotoisin olevien vanhempien jälkeläisille mk 8.000:—, Pesää realisoitaessa tämä summa lähes kaksinkertaistui. Karjalan Sivistysseuran stipendirahasto sai tuntuvaan liisan.

Jukka Rinne on työllään, elämällään ja testamentin teolla antanut kauniin esimerkin muille. Hänet haudattiin Kuopioon kutsuvieraiden läsnäollessa. Kutsuvieraslistan hän oli laatinut itse ennen kuolemaansa.

Kauppias Valde Mauranen kuoli 23. 5. 72 Vuonilahdessa. Hän oli syntynyt Repolassa 1. 6. 1918. Liikelahdella hän toimi vuodesta 1930 lähtien, aluksi setänsä kaupassa, jossa hän oli 15 vuotta. Vuonna 1950 hän perusti oman liikkeen Vuonislahteen.

Kauppias Mauranen osallistui aktiivisesti kaupan järjestötoimintaan. Hän oli Pohjois-Karjalan Kauppiasyhdistyksen puheenjohtaja, Valtakunnan Kauppiasliiton hallituksen jäsen ja Pohjois-Karjalan Yrittäjät ry:n hallituksen jäsen.

Hän oli myös Lieksan ort. seurakunnan seurakuntavaltuuston jäsenenä, Lieksan Rotary-klubin jäsen, Vuonilahden Urheilijain puheenjohtaja ja johtokunnan jäsen sekä Pielisen Hiihtoseuran johtokunnan jäsen.

— Audotja Outi Haukka kuoli 24. 4. 72 Pielisjärvellä. Hän oli syntynyt 5. 2. 1896 Suojärvellä.

— Maria Issakainen kuoli 15. 4. 72 Joensuussa. Hän oli syntynyt 20. 8. 1904 Suistamolla.

— Juho Fomin kuoli 2. 2. 72 Miehikkälässä. Hän oli syntynyt Aunuksessa 29. 9. 1901.